

Nota bevat informatie die niet openbaar gemaakt kan worden:

NEE JA, ONDER BETREFFEND KOPJE JA, VERSPREID OVER NOTA JA, GEHEEL

Aan
Van
Via
Kopie aan
Afgestemd met

M

Bescherming persoonlijke levenssfeer

TER BESLISSING

Datum

2 februari 2022

Onze Referentie

2021Z22380/2021D49583

Opgesteld door

Bescherming persoonlijke levenssfeer

Uiterlijk bij M

3 februari 2022

nota

Technische briefing en Kamerbrief over EU-sanctiebeleid

Aanleiding

- Verzoek van de vaste commissie voor Buitenlandse Zaken van de Tweede Kamer om een technische briefing op 10 februari 2022 door BZ-ambtenaren over de manier waarop Nederland uitvoering geeft aan sanctiebeleid.
- Motie Piri c.s. over het opnemen van bestaande handelscontracten in Europese sanctiepakketten tegen Belarus bij debat over de Europese Top van 16 en 17 december d.d. 9 december 2021.
- Verzoek van Kamerlid Brekelmans over de effectiviteit van EU-sancties tegen Belarus, inclusief wat betreft lopende contracten en omzeiling van sancties, tijdens tweeminutendebat RBZ d.d. 9 december 2021.
- Verzoek van de VKC tot het informeren van de Kamer over de uitvoering van het amendement Sjoerdsma c.s. aangaande het structureel vergroten van de sanctiecapaciteit bij het ministerie van Buitenlandse Zaken.
- Motie Sjoerdsma over de verantwoordelijken voor de dood van Sergej Magnitsky op de Europese sanctielijst laten plaatsen, ingediend tijdens het Notaoverleg Mensenrechten in het buitenlands beleid d.d. 4 oktober 2021.

Geadviseerd besluit

- Akkoord met het verzoek van de VKC BuZa om de technische briefing te houden op 10 februari.
- Akkoord met bijgevoegde Kamerbrief, waarin een algemene toelichting op het EU-sanctiebeleid wordt gegeven en op de hierboven genoemde toezeggingen en moties wordt ingegaan, te versturen voor de technische briefing.
- Akkoord met het inplannen van een briefing over sancties voor uzelf voor of na de technische briefing op 10 februari.

Kernpunten

- Op deze beslisnota is actieve openbaarmaking conform 'beleidslijn actieve openbaarmaking nota's' van toepassing'

Inleiding

- De aandacht van de Kamer voor het EU-sanctiebeleid is groot. Dit blijkt uit het grote aantal besprekingen in Commissiedebatten en diverse moties over het onderwerp. Ook heeft de Kamer tijdens de laatste BZ-begrotingsbehandeling EUR 1 mln. extra structurele financiering voor de versterking van de sanctiecapaciteit bij BZ toegekend.

Technische briefing

- De technische briefing biedt de gelegenheid om op ambtelijk niveau toe te lichten hoe praktisch uitvoering wordt gegeven aan EU-sancties en de feitelijke NL inzet toe te lichten. De Tweede Kamer ontving dit voorjaar reeds een technische briefing over sancties. De redeneerlijn voor de technische briefing gaat u vooraf toe.
- NL is één van de meest actieve EU-lidstaten op sanctievlak en speelt een aanjagende rol bij de toepassing in landensituaties en thema's, evenals bij de verdere ontwikkeling van het sanctie-instrument. Het in 2020 aangenomen mensenrechtensanctieregime is hier een voorbeeld van.
- Sancties maken onderdeel uit van het bredere EU-instrumentarium op GBVB-terrein. Ze zijn geen doel op zich maar kunnen bijdragen aan bredere buitenlandspolitieke en veiligheidsdoelen. Goede samenhang met andere instrumenten is hierbij van belang. Omdat tegen de plaatsing van personen en entiteiten beroep kan worden aangetekend, is gedegen juridische onderbouwing noodzakelijk.
- Mogelijk zal de VKC informeren naar de stand van zaken rondom de versterking van de sanctiecapaciteit bij BZ. Hier worden op dit moment de voorbereidingen voor getroffen. De extra capaciteit zal worden ingezet om de effectiviteit van sanctiemaatregelen in EU-verband te vergroten. Voorgesteld wordt om de Kamer later nader over te informeren als hier meer over bekend is.
- De VKC heeft eveneens een verzoek ingediend voor een technische briefing over de situatie in Myanmar, met op verzoek van de Commissie specifieke aandacht voor het sanctie-instrument binnen het bredere beleid voor Myanmar. Uw positieve reactie op dit verzoek ging de Kamer op 24 januari jl. tegemoet. U ontvangt ook hier voorafgaand aan de briefing de redeneerlijn.
- Op uw verzoek kan – voor of na de technische briefing in de Kamer – eveneens een briefing over sancties voor u worden verzorgd.

Kamerbrief

- Voorgesteld wordt om bijgevoegde Kamerbrief voorafgaand aan de technische briefing te versturen. In deze brief wordt ingegaan op bovengenoemde moties en verzoeken.
- Mogelijk is de directe aanleiding voor het verzoek om een technische briefing de zorgen van een aantal Kamerleden over de effectiviteit van de aangenomen sancties tegen Belarus, in het bijzonder wat betreft goederenverkeer.
- De brief benadrukt dat de doelstelling van deze sancties niet is om de bilaterale handel met Belarus af te breken maar om met gerichte maatregelen de kosten voor het regime te verhogen om zich te bedienen van repressie tegen de eigen bevolking en oneigenlijke drukmiddelen richting de EU.

- Naar aanleiding van vragen binnen de Kamer over de uitzonderingsgrond voor lopende contracten bij sectorale sancties vermeldt de brief dat NL zich in EU-verband inzet om te komen tot een *sunset* clause voor lopende contracten bij toekomstige sectorale sancties, en dat NL heeft gepleit voor het opnemen van een dergelijke clause binnen het Belarus-sanctieregime.
- De brief onderstreept daarnaast dat de douane geen aanwijzingen heeft dat uitwijkgedrag of doorvoer van verboden sanctieproducten uit of naar Belarus plaatsvindt, en dat er een scherpe afname van de invoer van de producten in kwestie heeft plaatsgevonden na aanneming van de sectorale sancties op 24 juni 2021.
- Naast Belarus wordt in de Kamerbrief ingegaan op het verhelderen van de algemene kaders en uitgangspunten van het EU-sanctiebeleid en bovengenoemde moties en verzoeken.
- De brief vermeldt dat het kabinet zal onderzoeken hoe EU-sancties meer extraterritoriaal kunnen worden ingezet, met als uitgangspunt dat sancties in overeenstemming moeten zijn met internationaal recht. Hiermee wordt verwezen naar een zinsnede over extraterritoriale werking van sancties in het regeerakkoord.
- Ook wordt onderstreept dat sancties niet in plaats komen van strafvervolging. Sancties zijn een preventief en correctief instrument en moeten terug te draaien zijn bij verbetering van gedrag. Het is een juridische vereiste dat met recent bewijsmateriaal moet worden aangetoond dat van de persoon of entiteit in kwestie nog een dreiging uitgaat. Als gevolg hiervan uitgangspunt wordt aangegeven dat het niet wenselijk is om de motie Sjoerdsma, waarin verzocht wordt om de verantwoordelijken voor de moord op Sergej Magnitsky aan te dragen voor sancties onder het EU-mensenrechtensanctieregime, als zodanig uit te voeren.
- Tot slot noemt de brief de Nederlandse inzet om onbedoelde negatieve gevolgen van sancties tegen te gaan. Hierover gaat u een aparte nota toe.

Datum

2 februari 2022

Onze Referentie

2021Z22380/2021D49583